

Lastensuojelulain mukaisen moniammatillisen asiantuntijatyöryhmän asettaminen

342/00/04/01/2009

SOTEL § 23

Valmistelija: Tiina Kirmanen

01.01.2008 voimaan tulleen lastensuojelulain yhtenä tavoitteena oli turvata lastensuojelun sosiaalityöntekijöille heidän tarvitsemansa moniammatillinen asiantuntemus ja tuki huostaanottotilanteissa ja muussa vaativassa lastensuojelun asiakastyössä.

Lastensuojelulain 14 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on käytettävissään lapsen kasvun ja kehityksen, terveydenhuollon, oikeudellista sekä muuta lastensuojelutyössä tarvittavaa asiantuntemusta.

Samana pykälän toisessa momentissa todetaan: " Kunnan tai useamman kunnan yhdessä ulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi."

Etelä-Karjalan kunnat ovat päätyneet kokoamaan kuntien yhteisen asiantuntijaryhmän. Kuntien yhteisen ryhmän kokoamisella on useita etuja. Näin varmistetaan mahdollisimman hyvä ja laaja asiantuntemus ryhmässä. Lisäksi käsiteltäviä asiakastapauksia tulee riittävän paljon, jotta ryhmään nimetyille henkilöille voi kehittyä tarvittava asiantuntemus vaikeisiin lastensuojelun asiakastilanteisiin. Pelkäämään yhden kunnan työntekijöistä muodostetussa asiantuntijaryhmässä olisi myös vaikea varmistaa viranhaltijoiden puolueettomuus suhteessa käsiteltäviin asiakastapauksiin. Lastensuojelun asiantuntijatyöryhmän arviot ja lausunnot on tehtävä mahdollisimman ulkopuolisesta näkökulmasta.

Asiantuntijatyöryhmään nimettyjen viranhaltijoiden osallistuminen työryhmään on virkatehtävän hoitamista. Kunta korvaa edustajansa kokoukseen osallistumisesta aiheutuvat matkakustannukset. Kokouspalkkiota ei makseta.

Mikäli asian käsittely vaatii sellaista erityisasiantuntemusta, jota ei ryhmän jäsenillä ole ja sen saaminen on asian selvittämiseksi välttämätöntä, asiantuntijaryhmä on oikeutettu pyytämään tarvittavan asiantuntijan kokoukseen. Ulkopuolisen asiantuntijan kustannuksista

vastaa se kunta, jonka asiasta on kysymys.

Ryhmän puheenjohtajana on sovittu toimivan Erja Hallahuhta ja sihteerinä Raija Kojo.

Esteellisyys

Mikäli asiakas on tai on ollut hoitosuhteessa asiantuntijaryhmän jäsenen, tulee asiantuntijaryhmän jäsenen pyytää tilalleen varajäsen. Esteellisyyden toteamisen mahdollistamiseksi tulee tieto asiantuntijaryhmään tuotavan asiakkaan nimestä ilmoittaa sihteerille noin viikkoa ennen kokousta.

Kokousasiakirja

Asiantuntijaryhmän kokouksesta kirjoitetaan muistio, josta käy ilmi käsitelty asia otsikkotasolla, aika ja työntekijä. Esimerkiksi: Käsiteltiin Imatran sosiaalityöntekijä XX:n esittämä huostaanottoasia ja annettiin lausunto Kouvolan hallinto-oikeudelle...

Asiantuntijatyöryhmää valmistellut viranhaltijatyöryhmä on pyytänyt lakimies Mirjam Aranevalta ohjeen tämän asiantuntijatyöryhmän toiminnasta. Ohje on seuraavanlainen

Menettely moniammatillista asiantuntijaryhmää konsultoitaessa

Moniammatillisen asiantuntijaryhmän käyttämisestä päättäminen

Moniammatillisen asiantuntijaryhmän käytöstä lastensuojelua toteutettaessa tai huostaanottoa taikka sijaishuoltoon liittyvää asiaa valmisteltaessa päättää lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Asiantuntijaryhmää voidaan käyttää myös päätöksenteon tukena, jolloin sen käytöstä ennen päätöksentekoa päättää toimivaltainen viranhaltija. Myös hallinto-oikeus voi pyytää moniammatilliselta asiantuntijaryhmältä lausuntoa. Laki ei velvoita moniammatillisen työryhmän käyttämiseen vaan antaa siihen ainoastaan mahdollisuuden.

Moniammatillinen asiantuntijaryhmä ei tee päätöksiä

Moniammatillinen asiantuntijaryhmä ei tee päätöksiä vaan antaa ohjeita, kannanottoja tai suosituksia joko suullisesti tai kirjallisesti. Moniammatillisen asiantuntijaryhmän kannanotto ei vaikuta viranhaltijan itsenäiseen harkintavaltaan asiassa.

Asiakkaan informointi

Asiakkaalle on kerrottava ennakoon perheen ja lapsen asian viemisestä moniammatillisen asiantuntijaryhmän käsiteltäväksi, ellei ole erityistä esimerkiksi lapsen edusta lähtevää perustetta evätä tietä tässä vaiheessa. Pääsääntönä tulee kuitenkin olla aina asiakkaan ennakkollinen informointi. Ryhmä voi käsitellä asian ilman asiakkaan suostumusta. Asiakas itse ei voi olla läsnä asiaa käsiteltäessä, koska kysymyksessä on nimenomaan asiantuntijaryhmä, joka ei tee päätöksiä. Asiakkaan kuuleminen ennen asian käsittelyä asiantuntijaryhmässä ei ole myöskään tarpeen, koska ryhmä ei tee päätöksiä.

Tietojen luovuttaminen asiantuntijaryhmän jäsenten käyttöön

Moniammatillisen asiantuntijaryhmän jäsenten käyttöön voidaan luovuttaa asiakkaan salassa pidettäviä tietoja ensisijaisesti sosiaalihuollon asiakaslain 16 §:n nojalla, eli asiakkaan suostumuksella. Jos asiakas ei anna suostumustaan tietojen luovuttamiseen asiantuntijaryhmän käyttöön voidaan tiedot kuitenkin luovuttaa ryhmän jäsenille sosiaalihuollon asiakaslain 17 §:n perusteella ilman suostumusta tai vastoin nimenomaista kieltoa. Ryhmän jäsenet voivat luovuttaa hallussaan olevia salassa pidettäviä tietoja asiantuntijaryhmälle joko suullisesti tai kirjallisesti sosiaalihuollon asiakaslain 20 §:n nojalla.

Asiakkaan oikeus saada tietää, mitä tietoja asiantuntijaryhmälle on luovutettu

Asiakkaan oikeusturva edellyttää, että hän saa tietää, mihin tietoihin asiantuntijaryhmän kannanotto perustuu. Jos työskentely perustuu yksinomaan lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän yhteenveotoon tai muuhun vastaavaan, on sen sisällettävä sekä myönteisiä että kielteisiä seikkoja. Asianosaisella on oikeus saada tietoonsa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän laatima yhteenveoto ja muu ryhmälle luovutettu materiaali, ellei ole olemassa viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 § 2 momentin mukaista perustetta evätä tieto joko osittain tai kokonaan. Jos tällainen peruste on olemassa ja asiakas pyytää tietoja, on hänellä oikeus saada tietojen epäämistä koskevassa asiassa valituskelpoinen hallintopäätös edellä mainitun lain 14 §:n mukaisesti. Lisäksi asianosaisella on oikeus saada tieto asiantuntijaryhmän lausunnosta tai muusta kannanotosta.

Asiakaskertomukseen tehtävät merkinnät

Asiakkaan asiakirjoihin tulee tehdä merkinnät siitä, miten asiakasta on asiantuntijaryhmän käsittelyn osalta informoitu. Lisäksi asiakaskertomukseen on merkittävä se, mitä tietoja asiantuntijaryhmälle on luovutettu sekä asiantuntijaryhmän kannanotto pääpiirteittäin. Jos moniammatilliselta asiantuntijaryhmältä pyydetään lausuntoa asiassa, on se liitettävä asiakkaan aktiin. Asiakasasioita koskevat paperit kootaan asiantuntijaryhmän jäseniltä kokouksen päättyessä ja tuhoaan.

Lastensuojelulain 14 §:n mukaisen moniammatillisen asiantuntijaryhmän kokoonpano Etelä-Karjalassa:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Erja Hallahuhta päihdehuolto Lappeenranta	Leena Virsu
Tuija Hjerppe lääkäri Lappeenranta	Taipalsaari, henkilö nimeämättä
Annikki Hyytiäinen opetustoimi Luumäki	Parikkala, henkilö nimeämättä

Raija Kojo
lastensuojelu
Lappeenranta

Riitta Hakoma

Virpi Kõlhi
lakimies
E-Ksote

Tiia Håkämies

Anne Puurunen
Kasvatus- ja
perheneuvola,
psykologi
Imatra

Tiina Vormisto
perheneuvola, psykologi
Lappeenranta

Marjut Röyskö
Kasvatus- ja perheneuvola,
hoitaja
Imatra

Annamari Voutilainen Henkilö nimeämättä
varhaiskasvatus
Lappeenranta

Sosiaalipalvelujohtajan esitys (TKi):

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy lastensuojelulain 14 §:n mukaisen lastensuojelun asiantuntijaryhmän toiminnan edellä esitetyn mukaisesti ja nimeää Imatran kaupungin edustajiksi työryhmään Anne Puurusen ja Marjut Röyskön.

Stj:n ehdotus (TKo): Hyväksytään sosiaalipalvelujohtajan esitys.

Päätös: Hyväksyttiin.
